

هه لېژارډنی ته مجاره عیراق ده گوریت...

ياساكانی كۆمسیون پيشتوانه بو زلهیزه كان

عبداللا خوشنا هوایر

هه لېژارډنه كانی (۷ی نازار) له عیراق به یه كینك له گهرمرتین و چاره نو سسازترین هه لېژارډنه كان دادهریت له عیراق و، پيشینی نه وه ش ده كریټ كه نه خشه ی سیاسی عیراق گوزانكار ی بهر چاوی تیدا رویدات له گهل شهوی به شیک له گوزانكار یه كانی نه خشه ی سیاسی له هه لېژارډنی نه خوومه نی پاریزگان به ده ر كورت. گرنگیی تم هه لېژارډنه بو هم مو پینكاته سه ره كیه كان له وپه ریدایسه، چونكه له دوی هه لېژارډنه كانی نه خوومه نی پاریزگان گوزانكار ی بهر چار له ژماره دنگی پارتسه سه ره كیه كان رویدا، شهوی تم هه لېژارډنه گهرموگورتر ده كات زوری لیسته به هیزه كان، كه جیاواز له چاره كانی تر بو هه لېژارډنی ته مجاره چهن دین لیستی به هیز كیپكی ده كهن كه تا راده ده یه کی زور تاونویانسه لیسته كانیان له سه ره بنه مایه کی نیشتمانی زیاتر له وی تانیی یت پینك بهینن، له گهل شهوی تا یتستاش سیمای تانیی به به شیک ی بهر چاوی نه لیستانه وه دپاره، به لام شهوی بو تم هه لېژارډنه ش هاته كایه وه به شتیکی نه وی و زورباش دادهریت. دوی شهوی لیستی دولته تی یاسا به سه ره كایه تی (نوری مالیکی) سه ره ك وه زیان تونی له نو پاریزگی باشور و ناوه راستی عیراق پله ی به كه می دهنگه كانی شهو پاریزگان یانه به ده ست بهینیت و جی به هریك له پارته كهی (نه له كیم) و ته یاری سه در له ق پكات، بویش بزو هه لېژارډنه كانی ته مجاره نه یان تونی بگه نه ریکه ورتن و مالیکی ته لاقی لیسته گه ره كهی شهیه كانی دا، به مهش ده تاونریت بووترین كه تم هه لېژارډنه ریزی راسته قینه ی جه ماوهری هریك له مالیکی و جه كیم و سه در ده ره خات. له نیو سونه كانی به هه مان شهو له هه لېژارډنی نه خوومه نی پاریزگان جزیی نیسلامی كه وه گه ورتین و سه ره كیترین نوینه ری سونه كان سه ریر ده كرا تووشی شكستیکی كوشنده بو بهرامبه ر به كونه به عسی و بزوتنه وه ناسیونالیست و سیکولاره كان، بویش ده دیویت لهو هه لېژارډنه وه دوپاره خوین بداتنه بهر خو ی و دوپاره خضی وهك نوینه ره راسته قینه كهی سونه كان در بخت، به لام شهوی ته او جزیی نیسلامی نیویا كرووه جیا بونه وه جیگری سه ره ك وه زیان و سه ره كی پینشوری نه و جزیی (دكتور تاریخ هاشمی) یه كه له گهل كومه لیک له نه ندمانی مه كته بی سیاسی و سه ره كره دپاره كانی جزیی كهی جیا بونه وه و، لیستی نو نیونه ویان راگه یاند كه دواتر له گهل هریك له سه ره ك وه زیانسی پینشو و سه ره كی بروتنه ره ی و یفاقی نیشتمانی كه گه ورتین پارتی سیکولاری عیراقیه و، لیسته كهی (سالم موتله گ) هاو په یمانیه تی نه لعیراقیه ی نیشتمانیان راگه یاند له گهل چهن دین كه سایه تی تری دیاری سونه و شهیه، به مهش وهك گه ورتین هاو په یمانی عه لمانی وهك یه كینك له گه ورتین كیپكی

كاره كان هاته سه ره خت. بو كوره كانی به هه مان شهو تم هه لېژارډنه گرنگیی تایی ته هیه، چونكه نه خشه ی سیاسی كورستانیش هاوشیوه عیراق له هه لېژارډنه كانی (۲۵ی تمه موز) گوزانكار ی یه كچار گه وری به سه رده ات، به تاییه ت به دوستیونی نو یوزسیون كه چهن دین می دی رزوت اوایی وهك بومه له ره یه کی سیاسی نازده یان كرد، زوری یه جزیی سه ره كیه كانی كورستانیش به هه مان شهوی پارتسه كانی عیراق رو به وری پاشه كشه ی دهنگه كانیان بو نه وه، بو یه ده یانه ویټ لهو هه لېژارډنه به لانه كه هاوسه نگ بگه نه وه و هریك له له لای خو یه وهك ده دات زورترین دهنگ كویكاته وه بو سه مانندی قه باری راسته قینه ی

خوی. له گهل شهوی زور قورسه بتوانریت پینشینی هه لېژارډنه كا ی داها توو

بكریت به هوی تیكسه لپونی كه یسه كان و خیرا گوزانكار ی رودان له

نه خشه ی نیشتمانی دهنگه ده رانی عیراق، به لام ده تاونریت به لای كه مه وه خوینه ر بهر چا ورون بكریت له هه ندیك داتا و زانیاری كه به هوی سه ره چا ورونه کی پی بیه خشیت و خوی بتوانریت شهو یه كلابی بکاته شهو كه نه خشه ی سیاسی داها توو چون دهیت له عیراق، به تاییه ت وهك پروفیسوریکی شه مریکی له نیشتیوی تاشتی له شه مریکا ووتی: "عیراقیه كان ده تاون گوزانكار ی رادیكا ل عیراق پیننه كایه وه به هوی دهنگه كانیانمه"

ياسا هه لېژارډنه كان

لیره ده هه ول ده ده كه گرنترین برگه كانی یاسا هه لېژارډنه كانی عیراق بجه مه رو كه رهنگه لای خوینه ر زور روون و تاشكرا نه بن: له ماده ی یه كدا ها توه كه ژماره كورسیه كانی نه خوومه نی نوینه ران به ریزی یك كورسی بو سه ده هزار كه س دهیت، نه مهش به بی شهو سه ره مریبه ی كه له لایه ن وه زاره تی بازرگانی عیراق پینشكه ش به نه خوومه نی نوینه ران كراه، هه ره ك ژماره كورسیه قه ره بووه كان (۵%) دهیت، لهو ژماره قه ره بوونه ش به شیک ده ریت به پینكاته كه مینه كانی عیراق، بهو مه رجی كه كاریگه ری نهیت له سه ره به شاری نهو كه مه نه توه انه له لیست و هاو په یمانیه تیه كان، به پی نهو ماده یه كریستیانه كان پینج كورسیان به ره كه ویټ له هریك له شاهه كانی به غدا و موسل و كه ركوك و هه ولیر و دهوك، هه ره وها

ماده یه دا شهو روونكراه شهوه ریزه ندی كانی هه لیستیك به پی ژماره دهنگه كان دهیت، كه هه ر كانی دیک به دهستی دهینیت له نیو شهو لیسته دا، به راوی یه كه می ش نهو كانی دهیت كه به هه مان شهو بو ریزه ندیسه كانی تریش به مه رجیک ریزی كانی دهه نافرته كان له چواریه ك كه صر نهیت، له حالته ی یه كسانویونی دوو كانی دپاش له ژماره دهنگه كان نهو به شهوی قورعه نهو پرسه یه كلابی ده كریته وه. له ماده ی شهو كانی

كه له كاتی په سه ندرنی ناكوکی

زوری نایه وه و تیا یه دا كه ركوك چهن جار یك ناوی ها توه وهك شاریکی گوماناری له روی زیاد بوونی ریزی دانیش تون و به هوی سه لیستی یه كرتوو دهنگی بو نه وه و، لیستی هاو په یمانیش هه مان پریاری دابوو، به لام دواتر له ژیر پانه په ستوی شه مریكا و چهن به لینیکی زاره کی په سه ندیان كرد، لهو ماده یه دا ها توه كه هه ر پاریزگیه ك كه به ته نه ناوی كه سه ركوی تیدا ها توه ژماره دانیش تونی له دوی سالی (۲۰۰۴) به ریزی زیاتر له (۵%) زیادی كریت نهو گومانی ده ریته سه ر، شهو به دهنگی به لای كه می په جا نه ندمی نه خوومه نی نوینه ران و له لایه ن زورینه ی ساده په سه ندر بكریت، كه نه مهش پاریه کی تاسان دهیت بو عه ره به كان له حاله تیک نه گه ر نه خامی هه لېژارډنه كانی تمه شاره یان به دل نه بیت. چهن دین ماده ی تریش ده سكار ی كراه له یاسا نوی هه لېژارډنه كان به لام به هوی كه مه تر گرنکیانه شه ته نه ناو ژماره مان بهو ماده انه ی سه ره وه كرد.

کیانه سیاسییه كان

بو هه لېژارډنه كانی (۷ی نازار) داها توو (۲۹۶) کیانی سیاسی ناوی خو یان له كۆمسیونی بالای سه ره خوی هه لېژارډنه كانی عیراق تو مار كرووه، كه زوری یان له ناو چهن هاو په یمانیه تیکی فراوانه ره به شدار ی هه لېژارډنه كان ده كه ن، لیره دا نامازه به دیارترین شهو هاو په یمانیه تیانه ده كه بن كه به شدار ی لهو هه لېژارډنه ده كه ن: - هاو په یمانیه تی ده لته تی یاسا به سه ره كایه تی (نوری كامل نه مالیکی) سه ره ك وه زیانی نیستای عیراق، كه هریك له جزیی ده وی نیسلامی (بالی مالیکی) و، جزیی ده عه وی نیسلامی ریکه خستی عیراق (بالی هاشم موسه وی) و، كوتله ی سه ره خو كان و، بزوتنه وه ی سوسیالیستی ناسری و، هاو په یمانیه تی نی شتمانی دیو كراسی و، گرد بوونه ی نه وه كانی شو رشی ییست و، یه كرتوی نیسلامی توره كانه كانی عیراق و،

كوتله ی راپه ری نی شه عبانی و، ته یاری عه ره بی سه ره خو و، بزوتنه وه ی ده ستوری و، پارتی نیشتمانی دیو كراسی یه كه م پینكیت، نه مه سه ریاری چهن دین كه سایه تی و گرد بوونه وه تری سونی و كسورده فه یلی و شه به كه كان و، بزوتنه وه عه شاپه ریبه كان.

- هاو په یمانیه تی نیشتمانی عیراق كه جیگی هاو په ندی یه كرتوی شهیه گرتوته وه به سه ره كایه تی (عه مار له له كیم)، تم لیسته ش پینكیت له نه خوومه نی بالای نیسلامی و، ته یاری نیسلاحی به سه ره كایه تی (نیبراهیم جه عه ره ی) و، ته یاری سه در ی به سه ره كایه تی (موقته دا سه در) و، ریکه خراوی به در به سه ره كایه تی (هادی نه لعامری) و، كونگری نیشتمانی عیراقی به سه ره كایه تی (نه حمده چله بی) له گهل چهن دین لیستی تر، نه مه جگه له چهن دین كه سایه تی دیاریش له نیویاندا سه ره كی نه خوومه نی رزگاری نه نار (شیخ حمید هایس).

- هاو په یمانیه تی عیراقیه ی نیشتمانی به سه ره كایه تی (شه یاد عه لوی)، نه مهش پینكیت له بزوتنه وه ی و یفاقی نیشتمانی به سه ره كایه تی (شه یاد عه لوی) و، لیسته كهی (سالم موتله گ) و، لیستی نو نیونه وه ی (تاریق هاشمی) و، چهن دین كه سایه تی دیاری وهك (نوسامه نو جینی) و، زافر العانی و، نه حمده رازی و، حوسین سه عید..

- لیستی ته و افوقی عیراقی به سه ره كایه تی (نوسامه تکریتی)، له لیسته دا ته نه نا جزیی نیسلامی و چهن ریکه خراویکی سونی نریك له خوی و چهن كه سایه تیبه کی سونی ته كونكرات، كه له به ره تدا له سه ر نهو پارته جیسا ب ده رگرن پینكیت.

- هاو په یمانیه تی یه كیتی عیراق به سه ره كایه تی (جهواد پولانی)، كه له هریك له جزیی ده ستوری (جهواد پولانی) و، نه خوومه نی سه حوی عیراق به سه ره كایه تی (عه بدو لغه فور سامه رانی) سه ره كی دیوانی وه قی سونی و، چهن دین پارت و لایه تی تری شیعی و سونی و نیشتمانی و ته كونكرات پینكیت، تم هاو په یمانیه تیبه له (۲۶) کیانی سیاسی پینكیت و به یه كینك له هاو په یمانیه ته به هیزه كان دادهریت بو هه لېژارډنه كانی داها توی نه خوومه نی نوینه رانی عیراق.

داتای تر

به پی و ته ی (فه ره ج حه یده ری) سه ره كی كۆمسیونی سه ره خوی هه لېژارډنه كان ژماره ییستگه كانی دهنگدان (۵۲) هه زار و یستگه یه و، ژماره دهنگدانیش (۱۹) ملیون دهنگد ره، هه رچی ژماره ی فه رمانیه تی كۆمسیونی شه نریكیه ی (۳۵۰) هه زار كه س دهیت. هه ره ك به پی راگه یانندی فه رمی كۆمسیون روزه كانی دهنگدان (۵ و ۶) دهیت، له رزازی یه كه م و دوهم نسه خوش و زین سان و پولیسه كان دهنگ ده دن كه ژماره یان به (۶۰۰ هه زار) كه س ده خه ملیتریت.

كراه به هه زه بازنه ی هه لېژارډن و، ژماره كورسیه كانی به پی دوا یین

سه ره مریبه كانی پسوله ی خو راک دیاری كراه. له ماده ی شهو نامازه به ره كراه كه هه لېژارډنه كان به شهوی لیستی كراه دهیت به شهو كه ژماره كانی هه ر لیستیك له سی كانی ده صر نهیت و له دوو نه ونده ی ژماره دیاری كراه كورسیه كانی زیاتر نه بیت، هه ره وه ده تاونریت دهنگ به لیستیکی دیاری كراه یا خود كانی دیکری كراه بدریت به ناره وری دهنگد ره، هه ر لهو

نمونه یه ك بو رونكر دنه وه ی شیوه ی دا به شبوونی دهنگه كان

ژماره ی دهنگه كانی پاریزگی هاو لیر (به پی په وله ی خو راک) ملیونیک و چواریه هزار شهه، بویش ژماره ی كورسیه كانی چواریه كورسیه

یا وای علبین پینج لیست به شاریان له هه لېژارډنه كانی شاری هاو لیر ا كرووه نه وانی، او ۳، او ۴، او ۵

لیستی (۱) ژماره ی دهنگه كانی (۳۰۰) هزار دهنگ بوو، لیستی (۲) ژماره ی دهنگه كانی (۲۵۰) هزار دهنگ بوو

لیستی (۳) ژماره ی دهنگه كانی (۱۵) هزار دهنگ بوو، لیستی (۴) ژماره ی دهنگه كانی (۱۸) هزار دهنگ بوو

لیستی (۵) ژماره ی دهنگه كانی (۱۱) هزار دهنگ بوو

ژماره ی دهنگه كانی كورسیه گ - ۱۴ = ۳۰۰ + ۳۰۰ + ۱۸ + ۱۱ = ۳۶۶ هزار گه نه مهش گه مترین ریزی به بو شهوی بتوانریت كورسیه گ به صر بتوانریت.

ژماره ی كورسیه كانی لیستی (۱) = ۳۶۶ + ۳۰۰ = ۶۶۶

ژماره ی كورسیه كانی لیستی (۲) = ۳۶۶ + ۱۲۰ = ۴۸۶

لیسته كانی ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ و ۳۷ و ۳۸ و ۳۹ و ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ و ۴۶ و ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ و ۵۰ و ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ و ۵۴ و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ و ۶۰ و ۶۱ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و ۶۷ و ۶۸ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ و ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ و ۷۷ و ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰